

Talman Roberta Metsolas anförande vid Europeiska rådets extra möte
17 april 2024

Tack Charles!

God kväll allihop!

Om 50 dagar kommer hundratals miljoner européer att bege sig till vallokalerna. Som ni vet har jag besökt medlemsstater där jag tillsammans med parlamentsledamöter har lyssnat på vad medborgarna har att säga. Människorna vi har träffat har i första hand tagit upp frågor om kampen mot fattigdom och socialt utanförskap, säkerheten och behovet av att stärka ekonomin och skapa nya jobb.

Detta är de frågor där folk förväntar sig att vi ska åstadkomma resultat, liksom vi redan har gjort när det gäller migration. Därför välkomnar jag vår diskussion om att driva på den ekonomiska tillväxten och stärka den europeiska konkurrenskraften med stöd av Enrico Lettas analys i hans högnivårapport om den inre marknadens framtid. Allt detta sker vid en kritisk tidpunkt.

Bästa kollegor!

Den inre marknaden är unionens unika tillväxtmodell. Den har varit en stark motor för att skapa konvergens och vår värdefullaste tillgång. Människor kan i dag bo, arbeta, studera och resa var som helst inom unionen. Den gör att företag, stora som små, kan etablera sig var de vill, vilket ger dem större marknadstillträde samtidigt som konkurrenskraften ökar. Det innebär också att konsumenterna får större valmöjligheter med lägre priser och ett starkare konsumentskydd som tar hänsyn till deras intressen. Det faktum att den inre marknaden är världens största demokratiska marknad har också stärkt vår position på det globala planet.

Men trots detta har den nya geopolitiska verkligheten och de alltmer komplexa utmaningarna avslöjat sårbarheterna med vår inre marknad. Hur kan vi göra Europa mer konkurrenskraftigt, innovativt och självständigt? Hur kan vi locka företag, skapa arbetstillfällen och öka den ekonomiska tillväxten?

Det vi diskuterar här är inte något nytt. I över 30 år har den inre marknaden varit ett projekt under utveckling som i sig är kopplat till EU:s strategiska prioriteringar. I detta skede måste vi komma ihåg att projektet med den europeiska inre marknaden är – och alltid har varit – djupt politiskt. Och jag anser att vårt ekonomiska område fortfarande har potential att skapa ännu större fördelar för unionens invånare. Nu är det dags för ett förnyat engagemang i projektet.

Detta betyder att vi måste fördjupa vår inre marknad och anpassa den till de behov som råder nu, särskilt med den gröna och digitala omställningen av våra ekonomier. För att vi ska kunna minska det strategiska beroendet och samtidigt stödja och upprätthålla en ekonomisk tillväxt måste vi öka produktiviteten, påskynda investeringarna i egen industriell kapacitet, till exempel i smarta nät, och integrera den inre marknaden för energi, finansiella tjänster och telekommunikation. Den inre marknaden är vår största ekonomiska drivkraft och detta måste återspeglas i utvecklingen av våra samhällen. Det är så vi motverkar socialt utanförskap, oavsett om det är offline eller online.

I praktiken kommer detta att kräva mer insatser för att skapa lika villkor. Antagandet av förordningen om digitala tjänster, förordningen om digitala marknader och rättsakten om artificiell intelligens är viktiga steg i rätt riktning. Men det behövs ett lika stort engagemang när det gäller energi och mer allmänt för den gröna omställningen.

I realiteten har vi de högst ställda målen i världen på dessa områden, vilket är något som vi bör vara – och är – stolta över, men risken är att vi hämmas av överdriven byråkrati. På vissa platser kan exempelvis utvecklingsfaserna för att bygga en havsbaserad vindkraftpark ta lika lång tid som att bygga och färdigställa en landbaserad vindkraftpark. Det innebär att det för närvarande är betydligt mindre attraktivt att bygga effektivare infrastruktur i Europa.

Men förutom att byråkratin är ett hinder för strategiska investeringar och våra klimatambitioner är den också ett hinder för socioekonomisk inkludering. Jordbrukarnas demonstrationer är ett tydligt exempel på att våra ambitioner inte har motsvarat invånarnas behov och förväntningar. Detta handlar om mycket mer än bara jordbruket, och den strategiska agendan måste återspegla detta.

Därför har jag alltid hävdad att den gröna omställningen måste omfatta alla sektorer för att den ska fungera – och det måste den. Ingen får lämnas på efterkälken. Den gröna omställningen måste ge verkliga incitament och skyddsnät för industrin. Människor måste ha förtroende för processen och de måste ha råd med den. Annars riskerar vi att alltfler människor drivs ut i periferins bekvämlighet, och detta paradoxalt nog precis samtidigt som vi uppmanar människor att stå upp för Europa. Det kan vi inte tillåta.

Ett annat hinder för ekonomisk utveckling är fragmenteringen av vår finanssektor och särskilt hindren för kapitalflöden inom unionen. De gröna investeringarna har förvisso tagit fart de senaste åren, men det saknas fortfarande mer än 400 miljarder euro per år – pengar som vi helt enkelt inte kan betala med enbart offentliga medel, inte ens om vi omprövar vårt förhållningssätt till statligt stöd.

Den fria rörligheten för kapital är en av de fyra grundläggande friheterna på den inre marknaden. Ändå finns det, efter flera decennier av integration, fortfarande hinder som påverkar vår globala konkurrenskraft.

För att våra företag och industrier ska kunna expandera och förnya sig, skapa arbetstillfällen, skapa incitament till bättre sparmöjligheter för medborgarna, skapa välstånd och säkerställa Europas konkurrenskraft måste vi skapa rätt förutsättningar och ramar för att våra uppstartsföretag och små och medelstora företag ska kunna stanna kvar i Europa. Det innebär att vi måste fullborda bankunionen och kapitalmarknadsunionen. Som jag tidigare har sagt har fördjupningen av den inre marknaden alltid varit en fråga om politisk vilja. Det är återigen dags att ta ansvar för frågan, annars riskerar vi att förlora allt.

Det är så vi kan visa våra medborgare att vårt projekt är ett projekt som ger resultat. Det är så vi kan ta itu med de verkliga problemen och minska utmaningarna för de företag och familjer över hela Europa som drabbas av högre räkningar och osäkra bostadsmarknader och för dem som har svårt att få ekonomin att gå ihop. Det är så vi säkerställer långsiktig konkurrenskraft, välstånd och en ledande ställning på det globala planet.

I processen med att fördjupa vår inre marknad, genomföra reformer och förbereda oss för den föränderliga värld vi befinner oss i måste EU:s utvidgning mot Ukraina, Moldavien, Georgien och västra Balkan fortsatt stå högt på vår strategiska och politiska agenda. Och här är godkännandet av faciliteten för reformer och tillväxt för västra Balkan ett steg i rätt riktning. Det visar än en gång att den inre marknaden gör oss attraktiva. Det för våra allierade på västra Balkan närmare oss och stärker på så sätt vår kontinent, vår union, vårt europeiska sätt – och oss alla. Europaparlamentet förstod detta, och därför gick vi samman för att leverera det rekordsnabbt.

Bästa kollegor!

Jag inledde mitt tal i dag med att hänvisa till frågor som medborgarna tycker är viktiga. Invånarna i EU vill också att vi ska stärka våra säkerhets- och försvarsstrukturer för att försvara fred och demokrati under de kommande fem åren. Det som händer vid våra gränser måste fortsätta stå högt upp på vår dagordning.

Ryssland fortsätter ihärdigt med sina olagliga och urskillningslösa attacker mot Ukraina. Vi har redan gett Ukraina starkt politiskt, diplomatiskt, humanitärt, ekonomiskt och militärt stöd. Vi får inte vackla i vårt stöd till Ukraina. Vi måste skynda på och intensivifiera leveranserna av utrustning som de behöver, däribland till luftförsvaret.

Vi får inte ge upp.

Detsamma gäller Rysslands försök att med hjälp av desinformation sprida falska budskap och stärka Kremlvänliga åsikter inför vårt kommande val till Europaparlamentet i juni. Detta är inte längre bara ett hot utan ett möjligt scenario – ett scenario som vi måste vara redo att motverka. I detta sammanhang vill jag än en gång försäkra er om att Europaparlamentet är redo att stödja er för att trycka tillbaka och motverka all skadlig inblandning i våra demokratiska beslutsprocesser på alla sätt det kan. Precis som det alltid har gjort.

När det gäller situationen i Mellanöstern riskerar Irans exempellösa drönan- och robotangrepp mot Israel att utlösa ytterligare spänningar i regionen. Som union kommer vi att fortsätta att arbeta för att trappa ner situationen och förhindra att den eskalerar till mer blodspillan.

Förra året röstade Europaparlamentet med överväldigande majoritet för att Islamiska revolutionsgardet skulle föras upp på förteckningen över terroristorganisationer. Det står vi fast vid. Och med denna oroande utveckling är det nödvändigt och motiverat att införa nya sanktioner mot Iran för dess drönan- och robotprogram.

I Gaza är läget fortfarande desperat. Jag upprepar att Europaparlamentet kommer att fortsätta att driva på för ett eldupphör. Vi kommer att fortsätta kräva att de återstående i gisslan lämnas ut och samtidigt stå fast vid att Hamas inte längre kan verka i straffrihet. Det är så vi får in mer bistånd till Gaza, räddar oskyldiga liv och driver på det akuta behovet av en tvåstatslösning som ger verkliga framtidsutsikter åt palestinierna och säkerhet åt Israel.

Bästa kollegor!

Detta är det sista Europeiska rådet före valet i juni. Jag vill tacka er för att ni har gjort våra utbyten så interaktiva och för allt som ni redan har gjort för att stödja våra insatser för att få folk att rösta. Och jag kan försäkra er om att parlamentet kommer att fortsätta att arbeta ända fram till mandatperiodens slutminut för att uppnå resultat för alla européer.